

SMERNICA RIADENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA NA STAVBE

Platnosť plánu od : 09/2023 do 12/2025

Číslo vydania :	REVÍZIA 1.0	Predchádzajúce vy- danie	
Dátum :	01.09.2023	Č.	Dátum :
Spracoval :	Externý konzultant Mgr. Ing. Zuzana Balková EKO-IN		
Kontroloval :	Environmentálny špecialista, Budimex S.A. organizačná zložka na Slovensku Ing. Ján Pranda		11.10.2023
Predkladá :	Riaditeľ výstavby, Budimex S.A. organi- začná zložka na Slovensku Ing. Igor Sedláček		11.10.23
Schválil :	Vedúci organizačnej zložky Budimex S.A. na Slovensku Ing. Grzegorz Domaradzki		11.10.2023

OBSAH

1. Účel
2. Rozsah platnosti
3. Definície a použité skratky
4. Zodpovednosti a právomoci
5. Popis – postup činností
 - 5.1. Niektoré zo základných povinností pracovníkov na stavbe
 - 5.2. Predpokladaný vznik odpadov na stavbe
 - 5.3. Havarijné súpravy pre prípad vzniku havárie
 - 5.4. Nádoby a obaly
 - 5.5. Označenie nádob.
 - 5.6. Zmluvy na odber odpadov
 - 5.7. Preprava nebezpečných odpadov
 - 5.8. Vedenie evidencie
 - 5.9. Zasielanie ohlásení
6. Odkazy a poznámky
7. Zmeny
8. Prílohy

1. ÚČEL

Táto organizačná smernica stanovuje organizačné a technické podmienky, ktoré je nutné dodržať počas stavebnej činnosti spoločnosťou **BUDIMEX SA**, v prípade havárie spôsobenej únikom nebezpečných odpadov pri nesprávnej manipulácii.

Určuje postup a činnosti v oblasti odpadového hospodárstva t.j. zhromažďovanie, triedenie, prípadne ďalšie využitie odpadov a súvisiace činnosti pri manipulácii s odpadmi v súlade s platnou legislatívou o odpadoch.

2. ROZSAH PLATNOSTI

Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov spoločnosti **BUDIMEX SA**, ktorí sa daného procesu zúčastňujú. Postup sa vzťahuje i na nové projekty .

3. DEFINÍCIE A POUŽITÉ SKRATKY

V spoločnosti sa v súvislosti s legislatívou zavádzajú nasledovné pojmy, symboly v zátvorkách sú skratky používané pri vyplňaní tlačív, ktoré pomenúvajú jednotlivé činnosti v životnom prostredí :

Odpad – je hnuiteľná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť.

Pôvodca odpadu (P) - je každý pôvodný pôvodca, ktorého činnosťou odpad vzniká

Pôvodcom odpadu (P) , ak ide o odpady vznikajúce pri stavebných a demolačných prácach, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložke alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa, **je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorej bolo vydané povolenie podľa osobitného predpisu**

Držiteľ odpadu (M) – je pôvodca odpadu alebo osoba, ktorá má odpad v držbe

	<p style="text-align: center;">D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA, ROZŠÍRENIE SMERNICA RIADENIA ŽIVOTNÉHO PROSTRE- DIA NA STAVBE</p>
<p>Budimex S.A.</p>	<p style="text-align: right;">09/2023</p>

Obchodník/Sprostredkovateľ (O) - na účely tohto zákona je podnikateľ, ktorý pri kúpe a následnom predaji odpadu koná vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, vrátane obchodníka alebo sprostredkovateľa, ktorý tento odpad nemá fyzicky v držbe.

Dopravca odpadu - na účely tohto zákona je podnikateľ, ktorý vykonáva prepravu odpadu pre cudziu potrebu alebo pre vlastnú potrebu; výkonom prepravy sa rozumie premiestňovanie odpadu (vyžaduje sa registrácia podľa §98 ods.4).

Nakladanie s odpadmi – je zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa

Zhromažďovanie (Z) – je dočasné uloženie odpadu u držiteľa odpadu pred ďalším nakladaním s ním, ktoré nie je skladovaním odpadu.

Zber odpadu (V) - je zhromažďovanie odpadu od inej osoby vrátane jeho predbežného triedenia a dočasného uloženia odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov

Zhodnocovanie (R) – je činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu za účelom nahradiť iné materiály vo výrobnej činnosti alebo v širšom hospodárstve, alebo zabezpečenie pripravenosti odpadu na plnenie tejto funkcie

Požiadavky na recyklované stavebné odpady a odpady z demolácií

Pri prevádzkovaní mobilného zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií **sa preukazuje splnenie podmienok na každom mieste prevádzky a počas celej doby prevádzky na uvedenom mieste**

- ✓ vyhlásenie o parametroch vypracované na základe certifikátu zhody systému riadenia výroby vydaného podľa osobitného predpisu,
- ✓ SK vyhlásenie o parametroch vypracované na základe SK certifikátu o zhode systému riadenia výroby u výrobcu vydaného podľa osobitného predpisu⁴⁾ alebo

- ✓ nepovinný certifikát na výrobok neuvedený v osobitnom predpise vydaný podľa podnikovej normy, technickej normy alebo inej obdobnej technickej špecifikácie s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami.

Zneškodňovanie (D) – je činnosť, ktorá nie je zhodnocovaním, a to aj vtedy, ak je druhotným výsledkom činnosti spätné získanie látok alebo energie

Mobilné zariadenie je zariadenie na zhodnocovanie odpadov alebo zariadenie na zneškodňovanie odpadov, ak je **prevádzkované na jednom mieste kratšie ako 6 po sebe nasledujúcich mesiacov**, ktoré je určené na zhodnocovanie odpadov alebo na zneškodňovanie odpadov :

1. v mieste ich vzniku,
2. na inom mieste u toho istého pôvodcu odpadu alebo
3. v zariadení, na ktoré bol vydaný súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zber

ak ide o **prevádzkovateľa zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií** preukázať:

- ✓ požiadavky na recyklované stavebné odpady a odpady z demolácií ustanovených vykonávacím predpisom,
- ✓ počas celej doby činnosti zariadenia aj plnenie technických a organizačných požiadaviek ustanovených vykonávacím predpisom.

Identifikačný list nebezpečného odpadu (ILNO) – označenie v zmysle zákona o odpadoch
Inertné odpady - ktoré sa majú využiť na spätné zasypávanie, **musia spĺňať požiadavky účelu, na ktorý majú byť využité. Ak pri preberaní odpadu vznikne na základe poznatkov o jeho pôvode alebo jeho vizuálnej kontrole pochybnosť o tom, či ide o inertný odpad, vykoná sa pred použitím odpadu na spätné zasypávanie jeho testovanie** s cieľom overiť, či tento odpad spĺňa limitné hodnoty ustanovené v osobitnom predpise;) takýto odpad sa na spätné zasypávanie môže použiť až na základe výsledkov testovania, ktoré preukážu, že ide o inertný odpad

Na spätné zasypávanie sa pre právnickú osobu a fyzickú osobu – podnikateľa môžu použiť nasledovné odpady :

- ✓ 01 04 08 odpadový štrk a drvené horniny iné ako uvedené v 01 04 07,

- ✓ 01 04 09 odpadový piesok a íly,
- ✓ 02 04 01 zemina z čistenia a prania repy, (zrušené novelou od 2.6.2022)
- ✓ 17 01 03 škridly a obkladový materiál a keramika,
- ✓ 17 01 07 zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06,
- ✓ 17 05 04 zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03,
- ✓ 17 05 06 výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05.

Špecifické požiadavky pre zaradenie ako vedľajší produkt

Nekontaminovanú zeminu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác je možné podľa považovať **za vedľajší produkt**, ak :

- ✓ **je vykonaný podrobný geologický prieskum územia**, ktorého súčasťou sú **odbery a analýzy zeminy realizované nezávislým akreditovaným subjektom**, ktoré **spĺňajú limitné hodnoty ukazovateľov pre triedu skládky odpadov na inertný odpad** podľa osobitného predpisu a
- ✓ **územie, na ktorom sa uskutočňujú stavebné práce, nie je súčasťou lokality** registrovanej v informačnom systéme **environmentálnych záťaží**.
- ✓ **len ak je deklarované, že spĺňajú** na základe odberu a analýzy uskutočneného nezávislým akreditovaným subjektom **limitné hodnoty ukazovateľov pre triedu skládky odpadov na inertný odpad**
- ✓ **identifikáciu miesta vzniku vedľajšieho produktu**, a to najmenej číslo parcely, adresa a špecifikácia stavby
- ✓ **výsledky analýz alebo splnenie podmienky ukazovateľov pre inertný odpad**

Vodné stavby - sú stavby, ich súčasti alebo ich časti, ktoré umožňujú osobitné užívanie vôd alebo iné nakladanie s vodami. Súčasťou vodnej stavby sa rozumie ďalší objekt, ktorý súvisí s prevádzkovým, výrobným alebo technologickým zariadením pri prevádzke vodnej stavby vrátane obslužných komunikácií a inžinierskych sietí, ktoré slúžia k jej činnosti.

Nakladanie s vodami – využívaním vody je vykonávanie činností v rámci vodohospodárskych služieb a činností spojených s akoukoľvek ľudskou činnosťou, ktoré majú významný dopad na stav vôd.

Plán preventívnych opatrení na zábránenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup pri ich úniku (ďalej len „havarijný plán“) – zahŕňa preventívne opatrenia na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia.

Ten, kto pravidelne zaobchádza v rámci výrobného procesu alebo inej činnosti s tuhými znečisťujúcimi látkami v množstve väčšom ako 1 t alebo s kvapalnými znečisťujúcimi látkami v množstve väčšom ako 1 m³ alebo zaobchádza s tuhými prioritnými nebezpečnými látkami v množstve väčšom ako 0,3 t alebo s kvapalnými prioritnými nebezpečnými látkami v množstve väčšom ako 0,3 m³, je povinný spracovať havarijný plán.

Jednoplášťová nadzemná nádrž na skladovanie znečisťujúcich látok, okrem technologickej nádrže, musí byť umiestnená v záchytnej nádrži. Objem záchytnej nádrže nesmie byť menší ako objem nádrže v nej umiestnenej. Ak je v záchytnej nádrži umiestnených viac nádrží, na určenie objemu záchytnej nádrže je rozhodujúci objem najväčšej z nich, ale najmenej 10 % zo súčtu objemov všetkých nádrží umiestnených v záchytnej nádrži. Záchytná nádrž nesmie mať žiadny odtok ; to neplatí pre bezpečnostný odtok, ale ten musí byť zaústený do nádrže bez odtoku alebo do zariadenia určeného na zachytenie znečisťujúcich látok na ďalšie využitie alebo na zneškodnenie. Týmto nie sú dotknuté požiadavky na vyhotovenie záchytnej nádrže a havarijnej nádrže z hľadiska ochrany pred požiarmi podľa osobitného predpisu

Mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd (ďalej len „havária“) – je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd alebo osobitných vôd bez povolenia alebo spôsobené neovládateľným únikom znečisťujúcich látok, ktoré sa prejavujú najmä zafarbením alebo zápachom vody, tukovým povlakom, vytváraním peny na hladine, výskytom uhynutých rýb alebo výskytom znečisťujúcich látok v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou

Vodohospodár – bezúhonná fyzická osoba, ktorá má požadovanú kvalifikáciu a absolvovala odbornú prax, alebo právnická osoba, ktorá také osoby zamestnáva

	D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA, ROZŠÍRENIE SMERNICA RIADENIA ŽIVOTNÉHO PROSTRE- DIA NA STAVBE
Budimex S.A.	09/2023

Znečisťujúca látka – je akákoľvek látka, ktorá je schopná spôsobiť znečistenie ; znečisťujúce látky sú najmä látky uvedené v ZOZNAME I prílohy č. 1 zákona o vodách

Znečisťujúca látka - akákoľvek látka prítomná v ovzduší alebo vnášaná do ovzdušia, ktorá má alebo môže mať škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo na životné prostredie ako celok, okrem látky, ktorej vnášanie do životného prostredia je upravené osobitným predpisom.

Prevádzkovateľ zdroja znečistenia – je osoba, ktorá má právo prevádzkovať alebo riadiť zdroj znečisťovania ovzdušia.

Emisný limit je najvyššia prípustná miera vypúšťania znečisťujúcej látky do ovzdušia zo zariadenia stacionárneho zdroja alebo jeho časti vyjadrená ako hmotnostná koncentrácia alebo objemová koncentrácia znečisťujúcej látky v odpadových plynách, hmotnostný tok znečisťujúcej látky za jednotku času, limitný emisný faktor, emisný stupeň, stupeň odsírenia, tmavosť dymu.

Znečisťovanie ovzdušia je zanesenie jednej alebo viacerých znečisťujúcich látok do ovzdušia v dôsledku ľudskej činnosti vyjadrené v jednotkách hmotnosti za jednotku času.

Emisná kvóta je najväčšie prípustné množstvo znečisťujúcej látky, ktoré sa môže v priebehu kalendárneho roka vypustiť do ovzdušia z veľkých zdrojov a stredných zdrojov.

Zdroje znečisťovania ovzdušia – (ZZO) sú mobilné, stacionárne a prenosné.

Stacionárny zdroj, stacionárnym zdrojom technologický celok, sklad palív, surovín alebo produktov, skládka odpadov, lom, plocha alebo stavba, objekt a činnosť, ktorá znečisťuje alebo môže znečisťovať ovzdušie, a je vymedzený ako súhrn všetkých častí, súčastí a činností v rámci funkčného celku a priestorového celku:

a) podľa miery svojho vplyvu na kvalitu ovzdušia na kategórie:

- veľké
- stredné
- malé

b) podľa technického a technologického usporiadania

- energetické (dieselgenerátor)
- technologické

Mobilný zdroj, zariadenie, ktoré na svoj pohyb alebo pohon vlastných strojných častí využíva spaľovací motor, na ktorý sa vzťahujú technické požiadavky z hľadiska emisií znečisťujúcich látok pre cestné motorové vozidlá alebo necestné pojazdné stroje

Prenosným zdrojom stacionárny zdroj, ktorý má účelový charakter a na jednom mieste sa prevádzkuje dočasne, najviac 36 mesiacov, alebo technická jednotka, ktorá je súčasťou mobilného zdroja, vnášajúca emisie znečisťujúcej látky do ovzdušia, ak vnáša do ovzdušia iné emisie než emisie zo spaľovacieho motora

(ďalšie podrobnejšie vysvetlenie je obsiahnuté v zákone o ovzduší)

4. ZODPOVEDNOSTI A PRÁVOMOCI

Za dodržiavanie ustanovení popísaných v tejto pracovnej inštrukcii sú zodpovední všetci zamestnanci spoločnosti **BUDIMEX SA**

Zodpovednosť	Funkcia	Konatelia	Stavbyvedúci	Nákup	Projekt manažér	Pracovníci na stavbe	Externá odborná firma
Zaistenie povolení, súhlasov a vyjadrení orgánov štátnej správy pri stavebnej a investičnej činnosti		Z	S				V
Zaistenie povolení, súhlasov a vyjadrení orgánov štátnej správy v ostatných prípadoch – požiadavka pre novú stavbu		Z	S				V
Zabezpečenie plnenia podmienok rozhodnutí, súhlasov a vyjadrení orgánov štátnej a verejnej správy		Z	V	S			
Kontrola a vyhodnotenie plnenia podmienok rozhodnutí, súhlasov a vyjadrení orgánov štátnej a verejnej správy		Z	V				
Uzatváranie zmlúv s externými dodávateľmi		Z	S				
Uzatváranie zmlúv s odberateľmi odpadov		Z	S				
Uzatváranie zmluvy s obcou		Z	S				
Nakladanie s odpadmi		Z,V	V	V	V	V	
Zaraďovanie odpadov		Z	S		S		V

Aktualizácia evidencie o znečisťujúcich látkach	Z	S		S		
Zabezpečenie emisných kontrol	Z		V			
Aktualizácia plánu údržby a revízie	Z		V			
Plnenie plánu údržby a revízie	Z		V			
Plnenie nápravných opatrení po vykonaní auditu	Z	V				S
Komunikácia v spoločnosti	Z	V	V	V	V	V
Komunikácia s orgánmi štátnej správy	Z	S				
Komunikácia s verejnosťou a odbornou verejnosťou	Z	S				S
Komunikácia s novinármi a publicistami	Z	S				
Komunikácia s obchodnými partnermi	Z	S				
Komunikácia s dodávateľmi	Z	S		S		
Príjem a odozva na podnety od zainteresovaných strán	Z	V				S
Vytváranie a udržiavanie postupov k identifikácii možnosti vzniku havárie, havarijnej situácie alebo havarijného ohrozenia a reakcie na ne.	Z	S		S		V
Riadenie činnosti v prípade havárie, poskytnutie zdrojov potrebných k predchádzaniu havárie	Z	S	V	V	V	
Hodnotenie dodávateľov	Z	V		S		
Školenie zamestnancov	Z	S		V		
Školenie dodávateľov	Z	S,V		V		

Z – zodpovedá

V - vykonáva

S – spolupracuje (v niektorých prípadoch môže S=V)

5. POSTUP – POPIS POVINNOSTÍ

5.1. Niektoré zo základných povinností pracovníkov na stavbe spoločnosti BUDIMEX SA

- ❖ **Preveriť vyjadrenia** týkajúce sa danej stavby a skontrolovať splnenie uvedených podmienok
- ❖ **Požiadat' o súhlasy a povolenia**, ktoré sú vydané ku konkrétnej stavbe orgánmi štátnej správy – odbor starostlivosti o životné prostredie – ovzdušie, štátna vodná správa, odpadové hospodárstvo
- ❖ **Plniť stanovené podmienky uvedené v súhlasoch a povoleniach vydaných pre konkrétnu stavbu**
- ❖ Pri preberaní staveniska požiadať investora o určenie pozemkov, ktoré sú súčasťou stavebného povolenia a na ktorých určí investor miesta dočasného uloženia stavebných odpadov pred ich ďalším spracovaním; uloženie stavebných odpadov mimo pozemkov určených

stavebným povolením môže byť posúdené ako nezákonné umiestnenie odpadu a tvorbu čiernej skládky

- ❖ Za nakladanie s odpadmi, ktoré vznikli pri výstavbe, údržbe, rekonštrukcii alebo demolácii je zodpovedná osoba, ktorej bolo vydané stavebné povolenie (v prenesenej povinnosti dodávateľ) na výstavbu, údržbu, rekonštrukciu alebo demoláciu komunikácií a **plní povinnosti** :
 - pracovníci vykonávajúci stavebné práce smú odpady uložiť len na miestach na to vyhradených – vyhradená plocha pre odpady a správne označených, v prípade nebezpečných odpadov aj Identifikačným listom nebezpečných odpadov
 - pracovníci vykonávajúci stavebné práce musia zatriediť odpady podľa Katalógu odpadov, zhromažďovať ich utriedené podľa druhov, označovať ich určeným spôsobom a manipulovať s nimi v súlade so zákonom
 - pracovníci vykonávajúci stavebné práce nesmú riediť alebo zmiešavať odpady vznikajúce pri svojej činnosti s cieľom dosiahnuť hraničné koncentrácie znečisťujúcich látok
- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA ako držiteľ odpadov je povinná zhodnocovať odpady pri svojej činnosti; odpad takto nevyužitý ponúknuť inému na zhodnotenie, buď materiálovo alebo energeticky, v súlade so zákonom. Ak nie je možné odpad zhodnotiť, potom môže pôvodca odpad ponúknuť osobe, oprávnenej nakladať s odpadmi na zneškodnenie, v prípade stavebného odpadu však musí zneškodnenie odpadu (najmä uloženie na skládku), odôvodniť
- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA je **povinná stavebné odpady** vznikajúce pri stavebnej činnosti a odpady z demolácií **materiálovo zhodnotiť pri výstavbe, rekonštrukcii alebo údržbe komunikácií.**
- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA **musí viesť a uchovávať evidenciu** o druhoch a množstve odpadov, s ktorými nakladá na tlačivách **Evidenčný list odpadu** v zmysle platnej legislatívy ako súčasť dokumentácie stavby – miesta nakladania s odpadom.
- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA **musí ohlasovať** ustanovené **údaje** z evidencie orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva na tlačive **Ohlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním** príslušnému podľa miesta stavby v rámci okresu, 1x ročne, do 28.2..

- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA musí priebežne sledovať aktuálne platnú legislatívu v oblasti životného prostredia, v nadväznosti na zmeny cez elektronickú zbierku zákonov – www.slov-lex.sk.
- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA musí priebežne sledovať nakupované znečisťujúce látky pre každú stavbu a sústreďovať informácie o charaktere znečisťujúcich látok prostredníctvom Kariet bezpečnostných údajov. Minimálne **1x ročne** revidovať **Register nebezpečných látok centrálné**.
- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA nakladá s odpadmi na stavbe v súlade s požiadavkami investora a pri dodržaní platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve **na základe Registrácie podľa §98 zákona o odpadoch ako obchodník**
- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA nekontaminovanú zeminu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác, ak je isté, že sa materiál použije na účely výstavby v prirodzenom stave na mieste, na ktorom bol vykopaný (na tých istých pozemkoch stavby, na ktorej bol vykopaný), sa nepovažuje za odpad.
- ❖ **táto výnimka sa neuplatní**, ak nekontaminovaná zemina a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál odplatne alebo bezodplatne spoločnosť BUDIMEX SA vyvezie mimo pozemkov stavby a poskytne inej osobe na využitie ako vedľajší produkt (napr.obci na terénne úpravy na základe povolenia terénnych úprav alebo iného stavebného povolenia) alebo zhodnotenia (recyklácia – R5 alebo spätné zasypávanie R5-SZ na likvidáciu banského diela); v tomto prípade sa vyžaduje od inej osoby oprávnenie na nakladanie s odpadom alebo povolenie podľa príslušného zákona
- ❖ spoločnosť BUDIMEX SA pred začatím každej novej akcie posúdi v štádiu prípravy stavby jej vplyv na všetky zložky životného prostredia a v prípade významného vplyvu, resp. požiadavke investora, tieto zohľadní v Technologickom predpise.

Pôvodca (ten komu bolo vydané stavebné povolenie) **musí zabezpečiť** :

- **pred vznikom odpadov** odovzdávaných osobe oprávnenej nakladať s odpadom preukázateľný zmluvný vzťah o fyzickom nakladaní s nimi, **uzatvorený minimálne v rozsahu určenom vykonávacím predpisom** :
 - druhy odpadov, s ktorými bude nasledujúci držiteľ fyzicky nakladať,
 - spôsob nakladania s odpadmi u nasledujúceho držiteľa,
 - plánovaný spôsob spracovania odpadov v prvom zariadení na spracovanie odpadov, ak nejde o spracovateľa odpadu, a
 - oprávnenie na nakladanie s odpadmi platné počas trvania zmluvného vzťahu.
- **pred realizáciou demolačných prác, najneskôr tri pracovné dni vopred**, písomne ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, v ktorého územnom obvode bude demolačné práce uskutočňovať, **začiatok demolačných prác**.
- **po ukončení demolačných prác, najneskôr do 90 dní**, písomne ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, ktorému bolo ohlásené začatie demolačných prác, **vyhodnotenie selektívnej demolácie**.

5.2. Predpokladaný vznik odpadov na stavbe (v zmysle vyhlášky č.365/2015 Z.z. Katalóg odpadov):

Katal. číslo	popis	kategória	stavba*	Označenie nádob
150106	zmiešané obaly	O	x	etiketa
150110	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N	x	ILNO
150202	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N	x	ILNO
150203	absorbenty, filtračné materiály, handry na čistenie a ochranné odevy iné ako uvedené v 15 02 02	O	x	etiketa
170101	betón	O	x	etiketa
170107	zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O	x	etiketa
170201	drevo	O	x	etiketa
170202	sklo	O	x	etiketa
170203	plasty	O	x	etiketa
170302	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O	x	etiketa
170402	hliník	O	X	etiketa
170405	železo a oceľ	O	X	etiketa

	D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA, ROZŠÍRENIE SMERNICA RIADENIA ŽIVOTNÉHO PROSTRE- DIA NA STAVBE		
	Budimex S.A.		09/2023

170411	káble iné ako uvedené v 17 04 10	○	X	etiketa
170504	výkopová zemina a kamenivo	○	X	etiketa
170506	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	○	X	etiketa
170604	izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	○	x	etiketa

* označiť iba odpady, ktoré sa vzťahujú ku konkrétnej stavbe; východiskom je analýza stavby a projektová dokumentácia stavby

Na stavbe, v priestore zariadenia staveniska sú vyhradené plochy - sklady stavebných odpadov na dočasné uloženie pred odovzdaním oprávnenej osobe na ďalšie nakladanie s nimi – zhodnotenie / recykláciu, tieto plochy treba označiť „**SKLAD ODPADOV**“.

5.3. Havarijné súpravy pre prípad vzniku havárie.

Na stavbe, kde môže prísť k úniku znečisťujúcich látok napr. prevádzkových kvapalín z vozidiel, sú umiestnené havarijné súpravy špecifické podľa charakteru znečisťujúcich látok.

Základná zostava havarijnej súpravy :

- ✓ sorpčná drť podľa charakteru látky (ropné/univerzálne)
- ✓ sorpčné textílie podľa charakteru látky (ropné/univerzálne)
- ✓ sorbčné hady podľa charakteru látky (ropné/univerzálne)
- ✓ emulzia pre dočistenie kontaminovanej plochy
- ✓ havarijný tmel
- ✓ vrecia na použitie pre uloženie kontaminovaného materiálu
- ✓ lopatka a metla
- ✓ mobilná vaňa na zachytenie úniku/úkapov

5.3.1. Používanie a dopĺňanie havarijných súprav

Pre pracovníkov manipulujúcich s nebezpečným odpadom aspoň raz ročne zaradiť do plánu školení aj násvik použitia havarijnej sady v prípade havarijného úniku.

Jednotliví projektoví manažéri stavby, kde sú havarijné súpravy k dispozícii, nahlásia na nákup spotrebované prostriedky počas zásahu. Príslušný hlavný stavbyvedúci spracuje zápis o havarijnom úniku a **odošle zápis Ing. Prandovi**.

Oddelenie nákupu zabezpečí následné doplnenie havarijných súprav.

5.4. Nádoby a obaly.

	D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA, ROZŠÍRENIE SMERNICA RIADENIA ŽIVOTNÉHO PROSTRE- DIA NA STAVBE
Budimex S.A.	09/2023

V zmysle Vyhlášky č.96/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú zásady protipožiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín sa odporúčajú nasledovné opatrenia:

- ❖ Otvorené nádoby s kvapalinami a farbami musia byť vždy uložené na záchytnej vaničke odolnej voči agresivite kvapalín na nej uložených (napr. plechová vanička). Zabraňuje sa tým úkapom, predchádza sa vyliatiu na podlahu a zjednodušuje sa manipulácia pri odstraňovaní následkov po vyliatí kvapalín. Fľaše, krabice s farbou, riedidlom, roztokom musia byť po ich otvorení pri ďalšej manipulácii vždy uložené na vaničke. Rovnako v záchytných nádobách budú uložené aj otvorené nádoby na pracovných stoloch. Neotvorené nádoby, krabice, fľaše, neskladovať v prevádzkových priestoroch, ale v skladových priestoroch. Na miestach, kde prichádza k nanášaniu farieb, nástrekov tekutého charakteru, je potrebné, aby sa sušili alebo odkladali na záchytných plochách. Záchytnými plochami rozumiem miesto - plochu na podlahe, ktoré bude odolné voči pôsobeniu takýchto látok. Toto miesto musí mať povrch z nehorľavého a nepriepustného materiálu. V dôsledku danej skutočnosti je potrebné, aby boli takéto operácie sústredené na vyhradené miesta, kde bude podlaha upravená a odolná voči agresivite nanášaných materiálov alebo materiálov, ktoré sú súčasťou technologického procesu a môžu sa pri manipulácii (rozbití nádoby, vyliatí) dostať do priameho kontaktu s pôdou.

- ❖ Každý z uvedených odpadov musí mať samostatnú nádobu (odlíšenú opisom, tvarom alebo farbou) na mieste, kde vzniká a rovnako na zbernom mieste, odkiaľ ho preberá firma zabezpečujúca nakladanie s odpadom mimo prevádzky.

- ❖ Povinnosť oddeleného zhromažďovania odpadov vyplýva z § 14 zákona č.79/2015 Z. z. ods.1 písmeno c)

- ❖ Na skladovanie nebezpečných odpadov možno využiť aj skladovacie priestory výrobkov a prípravkov s rovnakými nebezpečnými vlastnosťami ako majú skladované nebezpečné odpady. Musia byť však odlišené, aby nedošlo k zámene. Skladovacie priestory sa musia

označiť identifikačným listom nebezpečného odpadu (ILNO) tak, ako nádoba na nebezpečný odpad.

- ❖ **Jednoplášťové nádrže na skladovanie znečisťujúcich látok musia byť umiestnené v záchytnej nádrži/vani.** Záchytná nádrž je určená na zachytenie znečisťujúcich látok uniknutých alebo vypustených pri havarijných stavoch z nádrží, kontajnerov, obalov alebo technologického zariadenia. Objem záchytnej nádrže nesmie byť menší ako objem nádrže v nej umiestnenej. Ak je v záchytnej nádrži umiestnených viac nádrží, na určenie objemu záchytnej nádrže je rozhodujúci objem najväčšej z nich alebo najmenej 10 % zo súčtu objemov všetkých nádrží umiestnených v záchytnej nádrži. Záchytná nádrž nemôže mať žiadny odtok.

- ❖ Každý obal musí byť
 - ✓ odolný voči agresivite skladovanej látky
 - ✓ ochranou voči pôsobeniu takých vonkajších vplyvov na skladovaný odpad, ktoré by mohli vyvolať vznik nežiaducich reakcií – požiar, výbuch, iná chemická reakcia, ktorá ohrozí obsluhu
 - ✓ odolné voči mechanickému poškodeniu

5.5. Označenie nádob.

Každá nádoba, každé vrece, každé miesto uskladnenia nebezpečného odpadu (kategória N), alebo uloženia nádoby na tento odpad, musia byť označené príslušným Identifikačným listom nebezpečného odpadu. V prípade, že ide o odpad so špeciálnymi vlastnosťami (jed, prchavá látka) musia byť nádoby označené aj touto nálepkou - piktogramom.

Špecifické označenie je popísané v kapitole 5.2.

	D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA, ROZŠÍRENIE SMERNICA RIADENIA ŽIVOTNÉHO PROSTRE- DIA NA STAVBE
Budimex S.A.	09/2023

**5.6. Zmluvy na odber odpadov. (§14 ods.1 písmeno e, zákona č.79/2015 Z.z. o
odpadoch)**

Každému zmluvnému vzťahu, ktorý zahŕňa odber odpadov inej osobe na ďalšie nakladanie s ním, musí predchádzať overenie oprávnení na nakladanie s odpadom - súhlasov (§97) alebo registrácie (§98) tak, aby bol odpad preukázateľne odovzdaný osobe oprávnenej nakladať s odpadom v zmysle zákona o odpadoch v období, na ktoré sa zmluva uzatvára.

- a) V prípade predloženia Rozhodnutia o udelení súhlasu je potrebné skontrolovať platnosť súhlasu (obvykle doba platnosti najviac 5 rokov, môže byť aj menej), skontrolovať zoznam odpadov uvedených v súhlase so zoznamom odpadov ktoré žiadate prevziať na ďalšie nakladanie a činnosť, na ktorú je súhlas vydaný; preferuje sa činnosť zhodnocovania – kód činnosti R
- b) V prípade predloženia Registrácie je nevyhnutné skontrolovať, či ide iba o dopravcu – t.j., či objednávate iba **prepravu zo stavby na zariadenie** alebo ide o **obchodníka/sprostredkovateľa** t.j., či objednávate zabezpečenie spracovania odpadu alebo jeho uloženie na skládku odpadu, vrátane prepravy; uvedené treba jednoznačne definovať, aby bolo zrejmé akú činnosť uviesť do evidencie odpadov

Pri využívaní registrácie dopravcu by registrácia nemala byť vydaná pred 1.1.2018; registrácia nemá časové obmedzenie, musí však obsahovať činnosť, ktorú držiteľ bude vykonávať a zoznam odpadov, ktoré žiadate prevziať na ďalšie nakladanie

Pre spracovanie stavebných odpadov – inertných, zákon žiada uprednostniť činnosti zhodnocovania činnosťou **R5 Recyklácia alebo spätné získavanie ostatných anorganických materiálov**, pričom môže ísť o recyklácia anorganických stavebných materiálov – drvenie na požadované frakcie, podmienkou je splnenie požiadaviek na predloženie certifikátu stavebného materiálu vydaného notifikovanou osobou.

POZOR - V prípade predloženia oprávnenia na činnosť zhodnocovania **R12 - úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11** sa vyžaduje ešte ďalšie spracovanie odpadu napr. spätné zasypávanie R5 - SZ, zhodnocovanie anorganických materiálov vo forme spätného zasypávania a čistenie pôdy, ktorého výsledkom je jej obnova – uloženie do banského diela.

	D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA, ROZŠÍRENIE SMERNICA RIADENIA ŽIVOTNÉHO PROSTRE- DIA NA STAVBE
Budimex S.A.	09/2023

Odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa tohto zákona, ak nie je v odseku 5, § 38 ods. 1 písm. a) a d), § 49 písm. a) a b), § 72 a § 135h ods. 4 a 5 ustanovené inak.

V prípade zmesového odpadu zabezpečuje nakladanie s odpadom obec, na území ktorej je stavba realizovaná. Z uvedeného dôvodu treba pred začatím stavby nahlásiť začiatok činnosti na príslušnú obec v zmysle VZN obce o nakladaní s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom. Obec vyrúbi poplatok za zmesový odpad.

5.7. Preprava nebezpečných odpadov. (§26 ods.4 Zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch)

Sprievodný list odpadu, ktorý firma preberá, musí potvrdiť. Odosielateľ odpadu si necháva tlačivo č.1 pre svoju evidenciu, listy č.2-8 si berie prepravca odpadu. Sprievodný list č.4 – potvrdený od prijímateľa + spracovateľa, je firma povinná poslať odosielateľovi!

Do 10 dní po ukončení mesiaca, v ktorom bol nebezpečný odpad odoslaný na prepravu, musí odosielateľ odpadu BUDIMEX S.A. oznámiť prepravu nebezpečného odpadu kópiou sprievodného listu č.1 na okresný úrad príslušný podľa miesta nakládky nebezpečného odpadu a okresný úrad príslušný podľa miesta vykládky nebezpečného odpadu;

Archivuje sa po dobu 5-tich rokov v elektronickej alebo v listinnej forme.

Pri odovzdaní odpadu, treba dôsledne kontrolovať vyplnenie tlačiva zo strany prepravcu, najmä katalógové číslo odobratého odpadu .

5.8. Vedenie evidencie. (§14 ods. 1 písm. e) Zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch)

Evidenciu vzniku odpadov, musí viesť každý držiteľ odpadu pre každý druh odpadu samostatne, na tlačive v zmysle Vyhlášky č. 366/2015 Z.z., o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti priebežne ako odpad prijíma, minimálne však raz za mesiac. Evidencia sa môže viesť v elektronickej alebo listinnej forme.

Stavbyvedúci vedie mesačnú evidenciu vzniknutých odpadov na tlačive Sumár odpadov na stavbe spolu s potvrdeniami, ak ich má k dispozícii. Podklady odovzdá na konci mesiaca

projektovému manažérovi, ktorý doplní chýbajúce potvrdenia z ekonomického úseku a následne vyplní evidenčný list odpadov.

Archivuje sa po dobu 5-tich rokov v elektronickej alebo v listinnej forme.

5.9. Zasielanie ohlášení (§14 ods. 1 písm. e) Zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch)

Raz ročne musí držiteľ odpadu zaslať na príslušný úrad podľa miesta stavby Ohlášenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním. Podáva sa vždy na okresný úrad príslušný k sídlu firmy, v prípade stavby, aj podľa miesta stavby, za predchádzajúci rok, do 28. februára nasledujúceho kalendárneho roka.

Archivuje sa po dobu 5-tich rokov v elektronickej alebo v listinnej forme.

6. ODKAZY A POZNÁMKY

Súvisiace dokumenty interné – projektová dokumentácia firmy

Príručka manažérskych systémov **BUDIMEX S.A.**

Registratúrny plán **BUDIMEX S.A.**

Súvisiace dokumenty externé – zmluvy s odberateľmi odpadov, výmer za komunálny odpad

7. ZMENY

Zmeny v tomto dokumente môže vykonávať iba autor

8. PRÍLOHY

Príloha č. 1 Základné pravidlá na stavbe

Príloha č. 2 Záznam o havárii

Príloha č. 3 Záznam o oboznámení s dokumentom

	D1 BRATISLAVA – TRIBLAVINA, ROZŠÍRENIE SMERNICA RIADENIA ŽIVOTNÉHO PROSTRE- DIA NA STAVBE
Budimex S.A.	09/2023

Príloha 1

Základné pravidlá na stavbe :

1. **Dodržiavať hranice stavby** určené hranicami pozemkov uvedených v stavebnom povolení !
2. **Triediť odpad** podľa druhov a označovať podľa Katalógu odpadov
3. **Overovať firmy, ktorým bude odovzdávaný odpad**, či sú zo zoznamu firiem, s ktorými bol uzatvorený zmluvný vzťah a či majú platné oprávnenie
4. **Pripraviť podklady pre oznámenie** fyzického začiatku búracích prác (min. 5 dni vopred) a oznámenie vyhodnotenia vrátane spôsobu spracovania odpadov (max. 90 dní po ukončení)
5. **Kontrolovať, či sú mobilné zariadenia na spracovanie odpadu označené** ako zariadenia na spracovanie odpadu a či počas drvenia odpadu **oddržiavajú opatrenia proti prašnosti (kropenie) a hlučnosti**
6. **Odvoz odpadu a príjem materiálu zapisovať** do Stavebného denníka
7. **Príjem materiálu** – najmä výkopovej zeminy, zeminy a kameniva, **preverovať** – **administratívne** pôvod materiálu, **vizuálne** čistotu materiálu a potenciálnu kontamináciu nežiadúcimi látkami – mechanické nečistoty, nežiadúce zložky (zvyšky odpadu), **čuchom** – zápach po ropných látkach alebo rozpúšťadlách a množstvo v m³
8. **Kontrolovať vozidlá**, ktoré odoberajú odpad, či sú očistené od zeminy a označené – A
9. **Evidovať druhy odpadov** a odhadované množstvá v m³ (následne kontrola s dokladmi)
10. **Nádoby s nebezpečnými látkami alebo nebezpečnými odpadmi**, skladovať chránené pred poveternostnými vplyvmi, v nepriepustných a chemicky stálych, nehorľavých nádobách, v záchytnej vani s dostatočným objemom
11. **Na stavbe musia byť k dispozícii technické prostriedky na zabezpečenie nepredvídaného úniku** prevádzkových kvapalín z vozidiel – mobilné vaničky na podloženie pod zaparkované vozidlá + rezervné mobilné vane pre prípad poruchy a pre manipuláciu s nebezpečnými látkami no voľnom teréne – in situ, havarijné prostriedky s dostatočnou výdatnosťou a rozsahom, nádoby na nebezpečný odpad + ILNO; **spísať záznam o havárii a kontaktovať manažéra ŽP Ing. Prandu!**

Príloha 2**HLÁSENIA O ŠETRENÍ HAVÁRIE**

Pôvodca havárie - názov firmy, adresa

Vznik a hlásenie havárie

1. Vznik havárie - dátum, hodina, miesto
2. Haváriu zistil - meno osoby, za organizáciu, dátum zistenia, hodina
3. Hlásenie havárie

- na vnútrofirmej úrovni - menovite komu, dátum a čas
- na mimo firemnej úrovni - vodohospodársky orgán, ktorý, dátum a čas, hlásenie prebral. Ostatné organizácie, ktorým sme povinní v súlade s havarijným plánom ohlasovať haváriu, prípadne organizácie prizvané na pomoc pri likvidácii havárie.

Popis havárie

Miesto vzniku havárie, jej príčina, na akom zariadení došlo k havárii, resp. poškodením akého zariadenia, rozsah havárie - množstvo a druh uniknutej látky, zasiahnutá plocha. Možnosť znečistenia podzemných alebo povrchových vôd prípadne možnosť vniknutia látok škodiacich vodám do verejnej kanalizácie.

Prítomní pri likvidácii následkov havárie.

Opatrenia na likvidáciu havárie

1. Bezprostredné opatrenia - aké opatrenia, kto ich vykonal, popísať aké prostriedky sa na likvidáciu havárie použili, kde sa znečistené látky dočasne uskladnili. V prípade vykonania rozborov pôdy alebo vody, ktoré laboratórium rozborov vykonalo a kedy je predpoklad dodania výsledkov.
Likvidáciu havarijných dôsledkov riadila havarijná komisia v zložení
2. Následné opatrenia - či vyplynuli z likvidácie havárie aj opatrenia následné pri väčšom rozsahu, výsledky vykonaných rozborov, likvidácia vzniknutých odpadov.

Odhad škody (z nákladov vzniknutých haváriou)

- škody vzniknuté pôvodcovi havárie príp. iným organizáciám
- náklady spojené so šetrením havárie s odstraňovaním jej následkov

Hlásenie vypracoval : meno, číslo telefónu., dátum

Systém vyrozumienia v prípade havárie :

Interný systém vyrozumienia :

**Mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd
oznámete ihneď po zistení**

**Slovenskej inšpekcii životného prostredia, inšpektorátom životného prostredia, odborom
inšpekcie ochrany vôd**

prostredníctvom bezplatných telefónnych čísiel 24 hodín denne

Hasičský a záchranný zbor 150

Polícia Slovenskej republiky 158

Integrovaný záchranný systém. 112

alebo priamo podľa nasledovnej územnej pôsobnosti:

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia BA
Odbor inšpekcie ochrany vôd,
okresy: Bratislava I. - V, Malacky, Pezinok, Senec, Dunajská Streda, Senica, Skalica, My-
java, Komárno
havarijný telefón – 24/7 : 0903 770 102
email: sizpiovba@sizp.sk

PRÍLOHA 3

**OBOZNÁMENIA SA SO SMERNICOU RIADENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA NA
STAVBE HAVARIJNÝM PLÁNOM A PREZENČNÁ LISTINA**

PREHLÁSENIE

Svojím podpisom potvrdzujem, že dokument som preštudoval a vyhlasujem, že pri práci budem postupovať v súlade so zásadami uvedenými v tomto dokumente. Uvedomujem si následky, ktoré pre mňa vyplývajú z neplnenia si pracovných povinností, ktoré mi tento dokument ukladá.

